

فرهنگ منتخب آثار کودک و نوجوان - بخش آخر

تبارشناصی، کتاب‌شناسی و مرواری بر منتخب قصه‌های عامیانه ایرلند و اسکاتلند

به همراه مقدمه جوزف جاکوبز بر کتاب قصه‌های پری‌وار سلتیک

ادنا جانسون، اولین آر. سیکلز،
فرانسیس کلارک سیرز
مسعود ملک یاری

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

اشارة مترجم:

مطلوبی که در ادامه می‌خوانید، فصلی از کتاب جامع «فرهنگ منتخب آثار کودک و نوجوان» است که با چهار ویرایش، چاپ شده است. **ادنا جانسون**^۱ در سال ۱۹۳۵ میلادی، به همراه **گری ای. اسکات**^۲، اولین ویرایش آن را منتشر کردند. وی در سال ۱۹۴۸، به همراه **اولین آر. سیکلز**^۳، نسخه دوم و در سال ۱۹۵۹، به اتفاق سیکلز و **فرانسیس کلارک سیرز**^۴، ویرایش نهایی را آماده کردند. کتاب حاضر(ویرایش چهارم) توسط گروه اخیر، در سال ۱۹۷۰، توسط انتشارات **هوتون میفلین**^۵ منتشر شده است. این فرنگ، در دست ترجمه است تا محققان و نویسندهای عرصه ادبیات کودک ایران نیز بتوانند به منبع ارزشمندی دسترسی پیدا کنند.

آن‌چه بیش از همه در این کتاب حائز اهمیت است، کتاب‌شناسی پایان هر بخش است که با در اختیار قرار دادن اطلاعات تفکیک شده، راه را برای محقق هموار می‌سازد. اگرچه این فرنگ، منتخبی از آثار کودک و نوجوان را در خود جای داده است، با بخش‌بندی مناسب و ذکر تبارشناصی هر عنوان، علاوه بر ارائه یک نمونه جامع و کامل از پژوهش در عرصه ادبیات کودک، بسیاری از اطلاعات پراکنده خواننده را طبقه‌بندی می‌کند.

در این قسمت، ابتدا مقدمه‌ای که از کتاب قصه‌های پری‌وار سلتیک، اثر جوزف جیکبز ترجمه شده، آمده و بعد با توجه به حجم زیاد مدخل‌ها، تنها به ذکر عنوان قصه‌های عامیانه و کلیات مفاهیم و موضوعات مطرح شده در آن‌ها، نحوه گردآوری و توضیحی راجع به گردآورندهای شان اکتفا شده است.

مقدمه جوزف جیکبز^۷ (جاکوبز) در کتاب «قصه‌های پری وار سلتیک^۸

پارسال {۱۸۹۲} موقعي که یکی از تازه‌ترین مجلدات مجموعه «قصه‌های عامیانه انگلستان» را تحویل چاپ می‌دادم، مشکلی با یکی از این مجموعه‌ها پیدا کردم. امروز به هنگام پیشکش نمونه‌هایی از بهترین قصه‌های عامیانه - فانتزی قوی سلت، واقع در یک مجموعه جزیره، مشکلم تا حدی پا بر جاست. ایرلندی‌ها زودتر از هر قومی در اروپا شروع به جمجمه‌ای قصه‌های عامیانه‌شان کردند و **کروکر**^۹، تمامی مکتب وارث کارلتون^{۱۰}، گریفین^{۱۱}، کندی^{۱۲}، کرتین^{۱۳} و داگلاس هاید^{۱۴} را پیدا کرد. اسکاتلنده نام بزرگی چون کمپبل^{۱۵} را در خود دارد و نیز پیروان باکفایت مک داگلاس چون مک اینس، کارمیچل، مک لید و کمپبل تایری را. نامی از ویلز کوچک شجاع، در میان این بزرگان دیده نمی‌شود. در این حوزه، سیمرو، توان کمتری نسبت به گیدهله از خود نشان می‌دهد. شاید جشنواره هنری ویلز، با پیشنهاد جایزه برای مجموعه قصه‌های عامیانه ویلز، بتواند این احساس حقارت را تخفیف بخشد. در این مدت، ولزی‌ها باید آماده شوند که تا وقتی زبان منسخ کورن والی، تنها یک قصه ارائه کرده است، به طور مختصر نمایندگی بخشی از قصه‌های پری وار سلتیک را به عهده بگیرند.

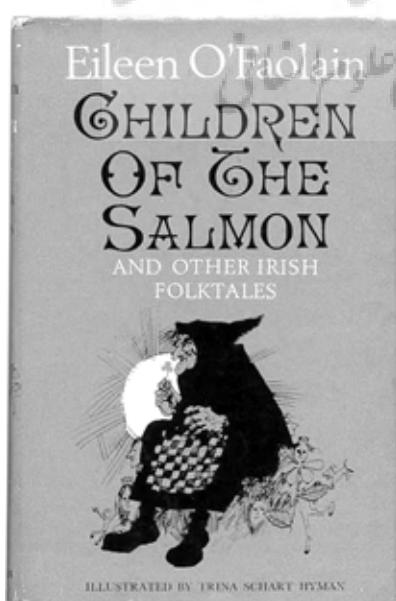
به هنگام تنظیم مجموعه‌ای که گردآوری کرده‌ام، بیش از هرچیز تمام سعی ام این بوده است که قصه‌های شاخص را جمع کنم. اوایل بسیار آسان به نظر می‌رسید؛ به خصوص انتخاب از کارهای کندی که کتابی تهیه کرده بود مشتمل بر «اجنه برادران گریم» (La Celtique^{۱۶})، اما یک نفر می‌باشد آن قصه‌های خوب را مرتب می‌کرد و از این روز، من تا آن جا که امکان داشت، از «قواعد» کلیشه‌ای قصه‌های عامیانه اجتناب کردم. برای انجام این کار، از گوینش پال انگلیسی که در هر دو کشور اسکاتلنده و ایرلند به کار می‌رود، استفاده کردم و قواعد را کنار گذاشتیم تا فقط قصه‌های دهقانان سلتیکی را نقل کنم که در کل عمرشان از انگلستان بی خبر بودند.

برای کنار گذاشتن قواعد متداول، بی‌درنگ اقدام به شکستن آن‌ها کردم. با موفقیت کتاب پریان، من مقاعد شدم که ترکیب کمدی و رمانی‌سیسم، ترکیب مناسبی است؛ برادران گریم و آسپیبورنسن^{۱۷} این راز را می‌دانستند و دست تنها ماندند. اما دهقان سلتیکی که گالیک زبان است، از نقل قصه‌های تا حدی غمگانانه لذت می‌برد. من ماجرا تا آن جا که ترجمه و منتشر شده است، تعقیب کرده‌ام، اما فقدان آشکار طنز، تعجب من را برانگیخت. برای ایجاد طنز در این کتاب، ناچار باید بیش از همه به دهقانان یهودی پال رجوع می‌کردم، اما چه منع غنی‌تر دیگری را می‌توانستم در اختیار بگیرم؟ برای دستیابی به قصه‌های رمانیک بیشتر، من به زبان گالیک نیازمند بودم و از آن جا که گالیک را بیشتر به عنوان یک نشانه در ناسیونالیسم یهودی می‌دانستم، باید به مترجم‌ها تکیه می‌کردم، البته من خود را نسبت به مترجمانی که معمولاً در دگرگونی، حذف کردن یا تغییر اصل ماجرا و سواست دارند، آزادتر احساس کردم. حتی جلوتر رفتم، به این قصد که قصه‌هایی را که مشخصاً سلتیکی هستند، جدا کنم. همچنین توجه ویژه‌ای به قصه‌هایی کردم که در دو طرف کانال شمال پیدا شده بودند.

در بازنویسی آن‌ها، هیچ تردیدی در دست کاری‌شان و ترکیب واقعی اسکاتلنده با روایات یهودی قصه‌های مشابه یا کمک آیه‌ها نداشتیم. زمانی که مترجمان برای پژوهش‌گران و متخصصان فرهنگ عامه انگلیس جالب شدند، من تلاش کردم توجه کودکان انگلیسی را جلب کنم. آن‌ها ترجمه کردند و من

برای تغییر مسیر کوشیدم. خلاصه این که تلاش می‌کردم در موقعیتی ویژه و نزدیک به هر دو شکل گالیک و اضطراب آور قصه‌ها قرار بگیرم تا بتوانم این داستان‌ها را در بهترین قالب، برای کودکان انگلیسی قرار دهم. اطمینان دارم که از طرف پژوهشگران سلتیکی، به سبب تغییراتی که در پایان قصه‌ها برای افزودن جذابیت‌شان اعمال کرده‌ام، بخشیده خواهم شد.

قصه‌هایی که در این کتاب {مجموعه قصه‌های عامیانه سلتیک} جمع کرده‌ام، از روایت انگلیسی‌شان که کریسمس گذشته گردآوری کردم، بسیار مفصل‌تر و با شرح جزئیات بیشتری‌اند. قصه‌های رمانیکش خیلی رمانیک‌تر و قصه‌های خنده‌دارش، شاید سرخوشانه‌تر از آن‌هاست، هرچند شاید در مرحله بعد جای تغییرات دیگری هم داشته باشد. این برتری قصه‌های عامیانه سلتیک، بدون قائل شدن به نوعی برتری ذاتی در قدرت تخیل عامیانه‌شان نسبت به دیگران، آن قدر هست که مستحق گردآوری در مجموعه‌ای باشند. قصه‌های عامیانه در انگلستان، به پایان

اعتبار مصرف خود رسیده‌اند. قصه‌های عامیانه سلتیک، هنگامی که کار قصه‌گویان هنوز با تمام قوا ادامه دارد، به صورت مجموعه‌هایی گردآوری شده‌اند، هرچند نشانه‌های بسیاری دال بر انگشت شمار بودن دوران زندگی‌شان وجود دارد. دلایل بسیاری وجود دارد برای این که چرا باید این قصه‌ها را گردآوری و ضبط می‌کردند، در حالی که هنوز هم زنده‌اند. با در نظر گرفتن همه جوانب، باید گفت که سعی و کوشش گردآورندگان قصه‌های عامیانه باید ستایش شود؛ همچنان که احتمالاً این طور به نظر خواهد رسید که آن‌چه در آغاز یادداشت‌ها و منابع پایان کتاب آورده‌ام، از بررسی آن‌ها به دست آمده است. در میان آن‌ها توجه‌هم را به سمت پژوهش بت‌گلرت^۱ در افسانه‌ها معطوف کرده‌ام که به نظرم اصلی‌ترین آن‌هاست.

زمانی که من تمام تلاش خود را برای ساده کردن زبان قصه‌ها و رهایی آن‌ها از نثر ملانقطی انجام می‌دادم، خود را برای بازنویسی آن‌ها به روش انگلیسی‌ها مجاز نمی‌دیدم. من هیچ ابایی از نگه داشتن بیان سلتیکی نداشته‌ام و این‌جا و آن‌جا کلمات سلتیکی را داخل گیوه‌هه توضیح نداده‌ام. کلمات محدودی که برای مخاطب نامفهوم است، صرفاً حال و هوای تأثیرگذارتر و بومی‌تری به روایت بخشیده است همچنان که آقای کپلینگ بدان شهرت دارد.

این اولین ویژگی قصه‌های عامیانه سلتیک است که سعی کردم در مجموعه‌ای که گردآوری کرده‌ام، لحاظ کنم، چراکه تقریباً در اروپای امروز منحصر به فرداند. هیچ جای دیگری، مجموعه‌ای از سنت شفاهی درباره قهرمانان ملی و اسطوره‌ای وجود ندارد که به اندازه سلتی‌ها با ثبات و عظیم باشد. تنها بایلین یا قهرمانان آوازه‌خوان روس، در اعتبار و میزان دانش درباره قهرمانان گذشته، هم‌سنگ آن‌ها هستند که هنوز در اذهان دهقانان گالیک زبان اسکاتلند و ایرلند وجود دارند. قصه‌ها و شروههای ایرلندي نیز این خصوصیت را دارند، چراکه برخی از آن‌ها بعد از گذشت حدود هزار سال، هنوز باقی مانده‌اند. من به عنوان نمونه‌ای از این طبقه، داستان دیدوی^۲ را انتخاب کرده‌ام که چند سال پیش، از میان روایت‌های دهقانان اسکاتلندی درآوردم. تا آن‌جا که من دریافت کرده‌ام، اصل این قصه روی یک نسخه کاغذ پوستی ایرلندي متعلق به قرن دوازدهم نوشته شده است. من توانستم کار بیشتری نسبت به کاهای مشابه در این کتاب و در زمینه سنت شفاهی درباره فین^۳ (فینگل از «آسین» مکفرسون) انجام دهم. اما داستان فین آن‌چنان که دهقانان گالیک روایت می‌کنند، خود سزاوار کتاب جداگانه‌ای است چرا که ماجراهای قهرمان آلتونی آن، کوکولی، می‌تواند به راحتی گسترش یابد.

تلاش کرده‌ام این کتاب شامل بهترین و بارزترین نمونه قصه‌هایی باشد که توسط استادان بزرگ قصه‌های عامیانه سلتیک؛ کمپیل^۴، کندي^۵، هاید^۶ و کورتین^۷، نقل شده است و برای این کار، بهترین قصه‌هایی را که در هر گوشه پراکنده بودند، نیز اضافه کردم. به عبارت دیگر، امیدوارم توانسته باشم ترکیبی از بهترین و مشهورترین قصه‌های سلتیک را راهه کرده باشم. تقدیر سلت در امپراتوری بریتانیا، درست شبیه تاریخ یونانیان در میان رومیان است. «آن‌ها برای نبرد بر می‌خاستند، اما همیشه از پای در می‌آمدند.» امروز سلت دربند، در قلمرو خیال اسیر کنندگان سابق خود را به بردگی گماشته است. این مجموعه قصه‌ها قصد دارند تا این اسارت را نسبت به سال‌های گذشته، مطبوع‌تر سازند. اگر موفق شده باشند که در کی عمومی از یک ثروت خیالی به بچه‌های سلتی و ساسکسونی این جزایر بیخشند، باید کار بیشتری انجام داد تا دل‌ها نیز بیش از آن‌چه سیاستمداران می‌طلبند، به هم نزدیک شود.

منتخب قصه‌های عامیانه ایرلند پادشاه تول و غازش^۸

قصه‌های پری وار ایرلندي به طور کلی به دو دسته تقسیم می‌شوند:

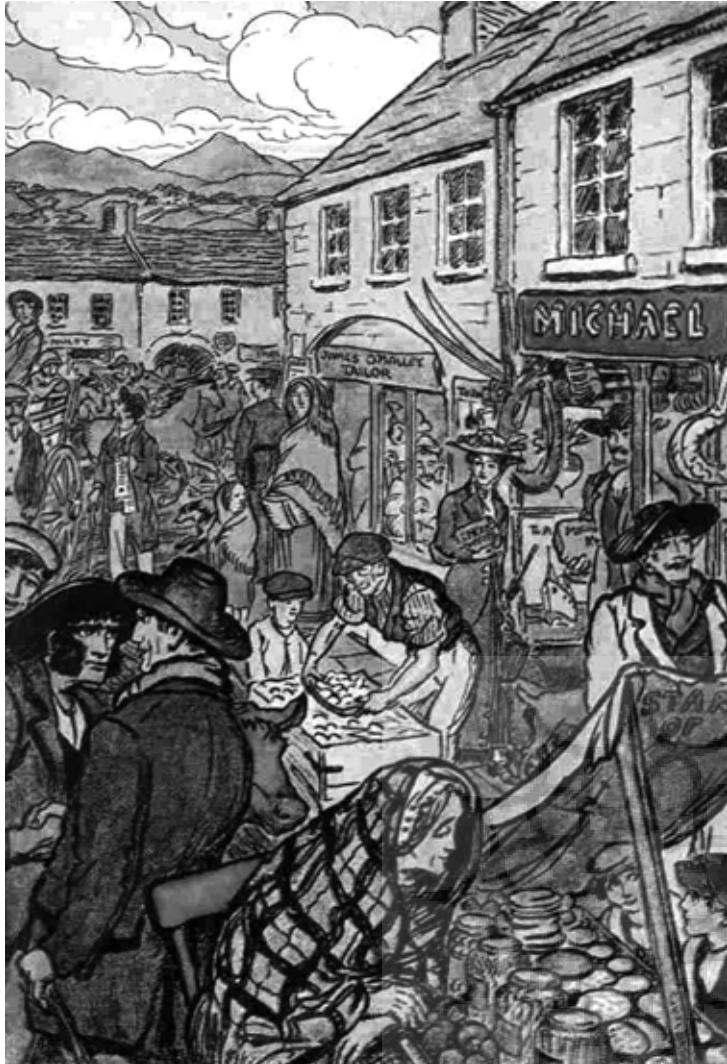
قصه‌های طنز، مانند همین قصه، با جنبه‌های این جهانی و قصه‌های خوش‌ترکیبی که ظرافت و افسون ویژه‌ای دارند؛ مانند قصه «سرزمین هواهای دل» نوشته ویلیام بالتلر ییتس^۹.

بیلی بگ و گاو نر^{۱۰}

این قصه، طبقه مشخصی را به چالش می‌کشد؛ ابتدا با نامادری ظالمی روبرو می‌شویم و سپس با یک پسر قهرمان ناشناس. در واقع او یک شاهزاده است، اما خود از این ماجرا بی‌خبر است. جادوی او از آن یک حیوان است؛ مشابه ماجراهی قصه «اسب گوژپشت کوچک» و دست آخر، ماجرا به سیندرا لا و کفشن ختم می‌شود. بنابراین، طرح این قصه به عنوان یک قصه عامیانه، قدری نامتعارف است.

زنبور عسل، چنگ، موش و ساعت بهدردنخور^{۱۱}

این قصه طنز، روایتی از «جک و لویای سحرآمیز» است که جزئیات بیشتری نسبت به آن دارد. استعداد ایرلندي برای

آب و تاب دادن به حادثه، سیک آشکار آن‌هاست. موتیف شاهزاده غمگین که یکی از درونمایه‌های متدالو قصه‌های عامیانه است، در این داستان به کار رفته است.

جک و پادشاه نجیب‌زاده^{۲۷}

موققیت قصه‌گویی که سنت و استعداد ایرلندی را با خود همراه دارد، تضمین شده است. او می‌تواند موسیقی زبان را همان‌طوری که در بین ایرلندی‌ها مصطلح است، با آهنگ، تحریرش روی حرف «ر» و ترکیب منحصر به فرد کلمات، برای ایرلندی‌هایی که «پویایی فراوانی در زبان مرسوم» دارند، احیا کند.

در روایت انگلیسی جک و لوییا سحرآمیز، این ترجیع بند قدیمی تکرار می‌شود:

«فی، فای، فو، فوم

بوی خون یه مرد انگلیسی می‌آد.»

اما در روایت ایرلندی این قصه، ترجیع بند به شکل زیر است:

«فی، فای، فو، فوم

بوی یه ایرلندی دروغگوی خوش صدا از چمن زار زیر پام می‌آد.»

این روایت، با مبالغه‌های فراوان، خرد داستان‌ها و گذشته از این‌ها، پیروزی نهایی پرنسس، قصه‌ای «پر سر و صدا» است.

کیت مری الن^{۲۸}

این قصه، یک نمونه بارز از قصه‌های عامیانه ایرلندی، با استحکام و طنز حداقل است و در عین حال، این امر که پریان که گمان می‌رفته عاقل‌تر از انسان‌های اولیه باشند، خودشان را شخص سال بعد در مقامی می‌بینند که شوخی زیرکانه‌ای در خود نهفته دارد. کسی به رهبری رسیده و به پاس فرمانبرداری، به مردم عادل علی‌رغم نامیدی‌شان، پاداشی از طریق پریان عطا می‌کند.

بچه‌های لیر^{۲۹}

این قصه، حکایت تراژیک حсадت، مصیبت و ندامت است که در یکی از اشعار اسطوره‌ای ایرلند ریشه دارد. کاراکترهای این قصه انسان نیستند، اما به «Tuatha De Danaan»، خدایان فرهنگ سلتیک آئین، پرستش نمی‌شوند تا خشم‌شان اسطوره‌ای سنت‌های صاحب‌نام، خدایان سلتیکی، بهوسیله اهدای قربانی یا برگزاری آئین، پرستش نمی‌شوند تا خشم‌شان را فرو بخورند و هرگز در لامکان‌ها ساکن نیستند. کهنه خدایان اسکاندیناوی در «والهالا»، راه بازگشتی به آسمان، زندگی می‌کردند و آن‌جا جاودانگی را به قهرمانانی که شجاعانه در جنگ کشته می‌شدند، می‌بخشیدند. در فرهنگ یونان، کوه المپیوس، منطقه‌ای بود که خدایان در آن‌جا به سر می‌بردند و از آن‌جا مسائل انسان‌ها را حل و فصل می‌کردند، اما در باور سلتیک‌ها، خود زمین ایرلند و نیز دریاها که سواحل‌شان را می‌شستند، بهشت جاودان و سرزمین همیشه جوان بودند. موجودات پری‌وار فرهنگ سلتیک، به مردم دینان^{۳۰} تعلق دارند و تا به امروز تپه ماهورهای ایرلند، به عنوان مکان‌های جادویی مقدس خاصی، جایگاه سکونت خدایان تلقی می‌شوند.

ویلیام باتلر ییتس، در «سرزمین هواهای دل»، بهشت را این‌گونه توصیف می‌کند:

«... سرزمینی که کهن‌ترین‌ها، قابل توجه‌اند و حتی خدمدان شاد و شنگولند.»

الا یانگ^{۳۱} که روایت وی از این قصه، در این فرهنگ آمده است، از اشخاص برجسته‌ای است که با ییتس، لیدی گریگوری^{۳۲}، دکتر داگلاس هاید، پادریک کالم^{۳۳} و بسیاری دیگر، برداشت‌های تازه‌ای از افسانه‌ها، حماسه‌ها و

اسطوره‌های سلتیک به دست دادند. نتیجه این تلاش‌ها، نویزایی در حوزه ادبیات – رمان، داستان و نمایشنامه – بود که در ربع اول قرن بیستم، تحسین جهانیان را دریی داشت و جان تازه‌ای به تن پژوهش‌های ادبی بخشید.

کتاب‌شناسی قصه‌های عامیانه ایرلند

Colum, Padraic. *The King of Ireland's Son; an Irish Folk Tale*; illus. by Willy Pogancy. Macmillan, 1962. (Grades 5-8)

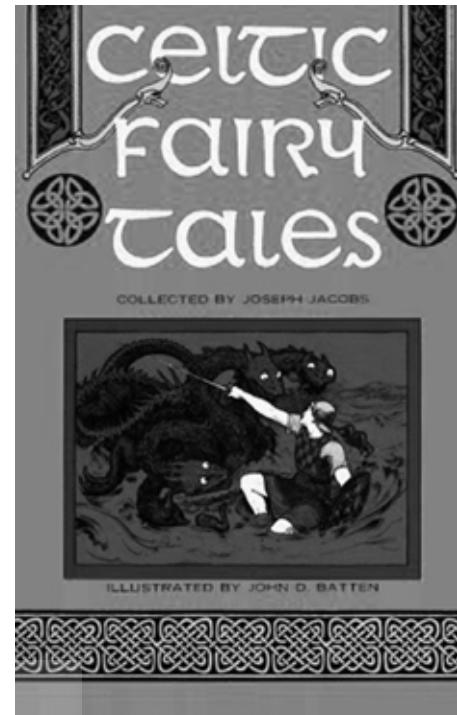
شوخ‌طبعی، شاعرانگی و جنب و جوش این نویسنده بومی ایرلند، به این هفت قصه حیاتی دوباره بخشیده است. این قصه‌ها اول بار در سال ۱۹۱۶ منتشر شدند. تجدید چاپ آن با تصویرسازی‌های اصلی انجام شده است.

Colum, Padraic. *The Stone of Victory and Other Tales of Padraic Colum*; illus. by Judith Gwyn Brown. Foreword by Virginia Haviland. McGraw-Hill, 1966. (Grades 3-6)

مشهورترین قصه‌گوی ایرلندی از میان هفت کتاب خود، بهترین‌ها را برگزیده و در این مجموعه گردآورده است. بیشتر آن‌ها نایاب شده‌اند.

Colum, Padraic. Ed. A Treasury of Irish Folklore. Rev. ed. Crown, 1962. (Grades 8-9)

این کتاب مجموعه‌ای از داستان‌ها، سنت‌ها، افسانه‌ها، طنزها، شروه‌ها، تعالیم و تصانیف مردم ایرلند است.

Jacobs, Joseph, ed. *Celtic Fairy Tales*; illus. by John D. Batten. G. P. Putnam's Sons, n.d. (Grades 4-6)

داستان‌هایی از فرهنگ غنی، عامیانه و فانتاستیک سلت‌های ویلزی، اسکاتلندی و ایرلندی که با جلد شمیز ارائه شده است (داور، ۱۹۵۸).

MacManus, Seumas. *The Bold Heroes of Hungry Hill, and Other Irish Folk Tales*; illus. by Jay Chollick. Farrar, Straus, 1951. (Grades 4-6)

مجموعه‌ای از دوازده قصه که با جذابیت و حال و هوای دوست‌داشتنی فرهنگ ایرلند بازنویسی شده است.

MacManus, Seumas. *Hibernian Nights*; illus. by Paul Kennedy. Macmillan, 1963. (Grades 4-7)

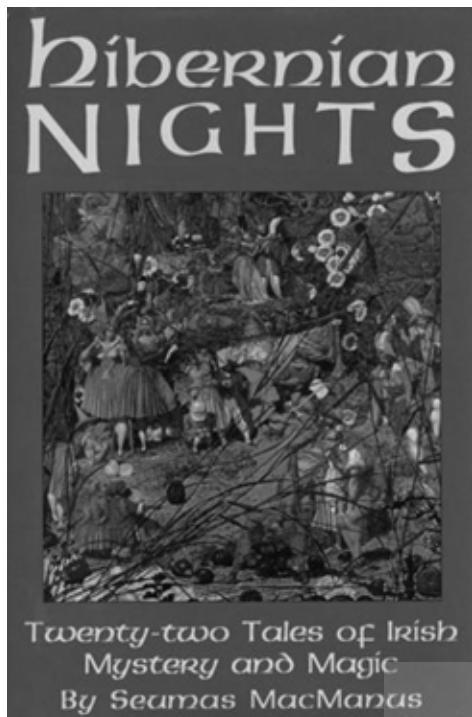
مجموعه‌ای بسیار ارزشمند، شامل برگزیده‌های برجسته‌ترین قصه‌سرایان ایرلند. این قصه‌ها از جدیدترین کتاب‌هایی که در این زمینه منتشر شده و نایاب شده‌اند، گردآوری شده است. در این مورد، هم‌چنین می‌توانید به قصه‌های پری‌وار دانیگال (داور، ۱۹۶۸) مراجعه کنید.

O'Faolain, Eileen. *Children of the Salmon and Other Irish Folk Tales*; illus. by Trina Hyman. Little, Brown, 1965.

مجموعه‌ای معتبر برای پژوهشگران فرهنگ عامه و قصه‌گویان تجربی‌ای که علاقه‌مندند تا قصه‌های شان را با منابع اصلی مطابقت دهند.

Picard, Barbara Leonie, comp. *Celtic Tales: Legends of Tall Warriors and Old Enchantments*; illus. by John G. Galsworthy. Criterion, 1965. (Grades 5-7)

کتاب راهنمایی برای قصه‌های پهلوانی جزایر بریتانیا و قصه‌های مردم بریتانیا.

Sutcliff, Rosemary. *The High Deeds of Finn Mac Cool*; illus. by Michael Charlton. E. P. Dutton, 1967. (Grades 6-8)

قصه‌های این کتاب، از مجموعه‌ای فنلاندی انتخاب شده است و برای پژوهشگران ادبیات عامیانه، کارایی بسیاری دارد.

Yeats, William Butler, ed. *Irish Fairy and Folk Tales*. Modern Library, n.d.

منبعی بسیار ارزشمند برای قصه‌سرایان.

Young, Ella. *Celtic Wonder Tales Retold*. E. P. Dutton, n.d. (Grades 4-7)

مجموعه داستان‌های گویانون سائزور که توسط شاعر ان و دانش‌جویان فرهنگ عامه ایرلندی بازنویسی شده است.

قصه منتخبی از قصه‌های عامیانه اسکاتلند

بیرق جادویی دانوگن^{۳۳}

قلعه دانوگن، قرن‌ها خانه اجدادی فرماندهان خاندان مکلاود بوده است. در فرهنگ عامه،

این قلعه با بیرق جادویی‌اش شناخته می‌شد و امروزه با بقایای ابریشمی رنگ و رو رفته و پاره با «نشانه‌هایی جادویی» در شلال‌های قرمز. به نظر می‌رسد این نشانه، امروزه در پشت شیشه‌ای در مهمانخانه قلعه محافظت می‌شود و کتبیه‌ای بالای آن با این مضمون آویخته‌اند: «هدیه‌ای از طرف پریان به چهارمین فرمانده، ایان، در حدود سال ۱۳۸۰. این نشان در جنگ گلن‌دیل، در سال ۱۴۹۰ و همچنین جنگ وال و ترومپن (واترنس) در سال ۱۵۸۰، پیروزی را برای خاندان مکلاود به ارمغان آورد.

پی‌نوشت:

1 - Anthology of Children's literature	22 - Curtin
2 - Edna Johnson	23 - From Joseph Jacobs, <i>Celtic Fairy Tales</i> (Putnam, 1893).
3 - Carrie E. Scott	24 - William Butler Yeats
4 - Evelyn R. Sickels	25 - From Seumas Mac Manus, <i>In Chimney Corners</i> (Doubleday, 1899).
5 - Frances Clarke Sayers	26 - From Seumas Mac Manus, <i>Donegal Fairy Stories</i> (Lippincott, 1926).
6 - Houghton Mifflin	27 - From Seumas Mac Manus, <i>In Chimney Corners</i> (Doubleday, 1899).
7 - Joseph Jacobs	28 - From Padraic Colum, <i>A Boy in Eirinn</i> (Dutton, 1924).
8 - Celtic Fairy Tales	29 - From Celtic Wonder Tales, retold by Ella Young (Dutton).
9 - Croker	30 - Danaan
10 - Carleton	31 - Ella Young
11 - Griffin	32 - Lady Gregory
12 - Kennedy	33 - Padraic Colum
13 - Curtin	34 - From Scottish Folk-Tales and Legends, retold by Barbara Ker Wilson (Oxford University press, 1954).
14 - Dr. Douglas Hyde	
15 - Campbell	
16 - Asbjornsen	
17 - Deirdre	
18 - Finn	
19 - Campbell	
20 - Kennedy	
21 - Hyde	